

Pääkaupunkiseutu palvelee erikoistuneena yrityselämän keskuksena koko Suomea ja myös naapurimaita

Pääkaupunkiseutu on Suomen suurin yritystoiminnan keskittymä, jossa sijaitsevissa toimipaikoissa on 28 prosenttia koko maan yrityssektorin henkilöstöstä ja joissa tuotetaan lähes 40 prosenttia yritysten liikevaihdosta. Pääkaupunkiseudun palveluvaltainen yritystoiminta on monin tavoin kytkeytynyt muun maan ja lähialueiden yritystoimintaan. Talouden nousut ja laskut heijastuvat seudulta muuhun Suomeen ja vastaavasti muualla maassa tapahtuva kehitys, erityisesti teollisuuden vaihtelut, heijastuvat seudulle.

Pääkaupunkiseudulla toimi 55 931 yritystä ja voittoa tavoittelematonta yhteisöä vuonna 2006 ja niillä oli yhteensä 59 669 toimipaikkaa. Toimipaikkojen laskennallinen henkilöstömäärä oli yhteensä 391 875 ja niiden liikevaihto 134 miljardia euroa. Toimipaikan keskikoko oli 6,6 henkilöä. Liikevaihtoa kertyi keskimäärin 2,2 miljoonaa euroa toimipaikkaa ja 0,3 miljoonaa euroa henkilöä kohti.

Pääkaupunkiseudun yritystoiminnan erikoistuminen

Pääkaupunkiseudun yritystoiminta on erikoistunutta eli se painottuu valikoituneisiin toimialoihin. Erikoistuminen perustuu siihen, että alueiden välillä on eroja yritystoiminnan tuottavuuteen vaikuttavissa tekijöissä. Pääkaupunkiseudun erikoistumisen taustalla olevia suhteellisia ja absoluuttisia etuja ovat mm.

- ◆ logistinen sijainti
- ◆ toimiva perusrakenne
- ◆ alueen suuruus ja keskittyneisyys
- ◆ suuri markkina-alue
- ◆ hyvä alueen sisäinen saavutettavuus ja kommunikaatio
- ◆ työvoiman osaaminen ja saatavuus.

Erikoistumisalat ovat toimialoja, joiden kysynnästä merkittävä osa tulee alueen ulkopuolelta muualta maasta tai ulkomailta. Erikoistumisalat eivät välttämättä ole alueen suurimpia työllistäjiä. Siitä huolimatta niillä on ratkaiseva merkitys alueen talouden kannalta, sillä merkittävät kasvu- ja supistumisimpulssit kerrannaisvaikutuksineen tulevat alueille pääasiassa niiden välityksellä. Erikoistumisalojen vastapainona ovat paikalliset alat, joiden asiakaskunta koostuu pääasiassa oman alueen asukkaista ja yrityksistä, kuten vähittäiskauppa ja kotitalouksien palvelut.

Pääkaupunkiseudun elinkeinorakenteen oleellinen piirre useimpiin muihin Suomen kaupunkialueisiin verrattuna on monipuolisuus. Alueella on useita erikoistumisaloja eikä aluetalous perustu yhteen yksittäiseen toimialaan. Pääkaupunkiseutu on erikoistuneiden palvelualueiden keskittymä, joka tuottaa palveluita koko maalle ja laajalti myös lähialueille. Alueelle on keskittynyt paljon korkeasti koulutetusta

työvoimasta, tutkimus- ja kehittämissympäristöstä ja liiketoiminnan tukipalveluista riippuvaisia toimialoja. Seutu on kansainvälisesti merkittävä logistiikka- ja kommunikaatiokeskus. Pääkaupunkiseutu on myös valtakunnallinen päätöksenteko-, hallinto- ja lobbauskeskus.

Avainklusterit

Näkökulma pääkaupunkiseudun yritystoiminnan erikoistumiseen saadaan analysoitaessa alueelle keskittyneiden toimialojen muodostamia klustereita. Ne ovat toisiinsa kytkeytyneiden yritysten ja yhteisöjen muodostamia maantieteellisiä keskittyviä joillain erityisillä osa-alueilla.

Pääkaupunkiseudulta voidaan tunnistaa mm. seuraavat avainklusterit:

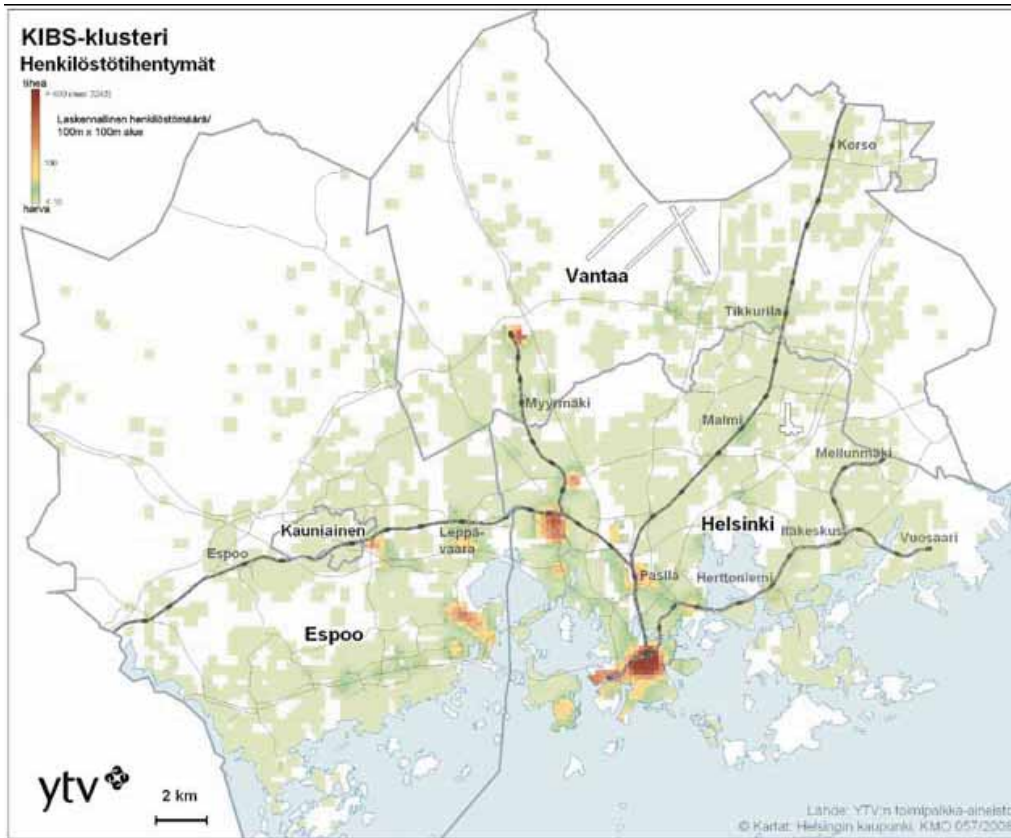
- ◆ Tietotekniikka ja sisältötuotanto (ICT)
- ◆ Osaamisintensiiviset liike-elämän palvelut (KIBS)
- ◆ Logistiikka
- ◆ Matkailu
- ◆ Muotoiluintensiiviset alat
- ◆ Rakentaminen ja kiinteistöpalvelut
- ◆ Terveystieteet ja hyvinvointi.

Osaamisintensiiviset liike-elämän palvelut (KIBS)

Osaamisintensiivisissä liike-elämän palveluissa (Knowledge Intensive Business Services) asiantuntijaosaaminen on keskeisessä asemassa. Tarkoituksena on synnyttää ja välittää osaamista ja uusia ajatuksia organisaatiosta toiseen. Pääkaupunkiseudun KIBS-klusteri on jaettu neljään alaklusteriin: tietojenkäsittelypalvelut, tutkimus ja kehittäminen, liike-elämän palvelut sekä yksityinen koulutus. Pääkaupunkiseudulla on 12 100 KIBS-alojen yritysten toimipaikkaa, joiden henkilöstömäärä on 71 000.

KIBS-klusteri on alueellisesti vahvasti keskittynyt sekä valtakunnallisesti että pääkaupunkiseudun sisällä. Puolet koko maan KIBS-alojen henkilöstöstä toimii pääkaupunkiseudulla. Täällä alan toimipaikkojen vahvin keskittymä sijaitsee Helsingin ydinkeskustassa. Klusterin alakeskukset sijaitsevat säteittäin pääliikenneväylien varressa. Suurimmat alakeskittymät sijoittuvat Pitäjänmäen yritysalueelle sekä Keilaniemen–Otaniemen–Tapiolan–alueelle. Keskittyviä on myös Pasilassa, Lauttasaaressa, Leppävaarassa, Kilossa, Pohjois-Haagassa sekä Vantaankosken aseman ympäristössä.

Tämä artikkeli pohjautuu YTV:n julkaisemaan Pääkaupunkiseudun yritysraporttiin, jossa kuvataan havainnollisesti ja tiiviissä muodossa pääkaupunkiseudulla toimivien yritysten ja niiden toimipaikkojen rakennetta, ominaisuuksia, toimialajakaumaa, erikoistumista ja avainklustereita, alueellista sijoittumista, tilankäyttöä sekä yritystoiminnan muutosta.

Osaamisintensiivisten liike-elämän palveluiden yritysten henkilöstötiheydet pääkaupunkiseudulla

Seppo Laakso, Päivi Kilpeläinen, Anna-Maria Kotala, Arja Salmi & Vilja Tähtinen: Pääkaupunkiseudun yritysraportti. Yritysten ja niiden toimipaikkojen rakenne, sijoittuminen ja muutostrendit 2000-luvulla. YTV:n julkaisu 10/2009.

Yritysraportti on luettavissa YTV:n verkkosivuilla osoitteessa http://www.ytv.fi/FIN/seutu_ymparistotietoja/asuminen_tyoyritysraportti/etusivu.htm.

Painettua julkaisua voi tilata YTV:stä osoitteesta [synt@ytv.fi](mailto:syt@ytv.fi)